

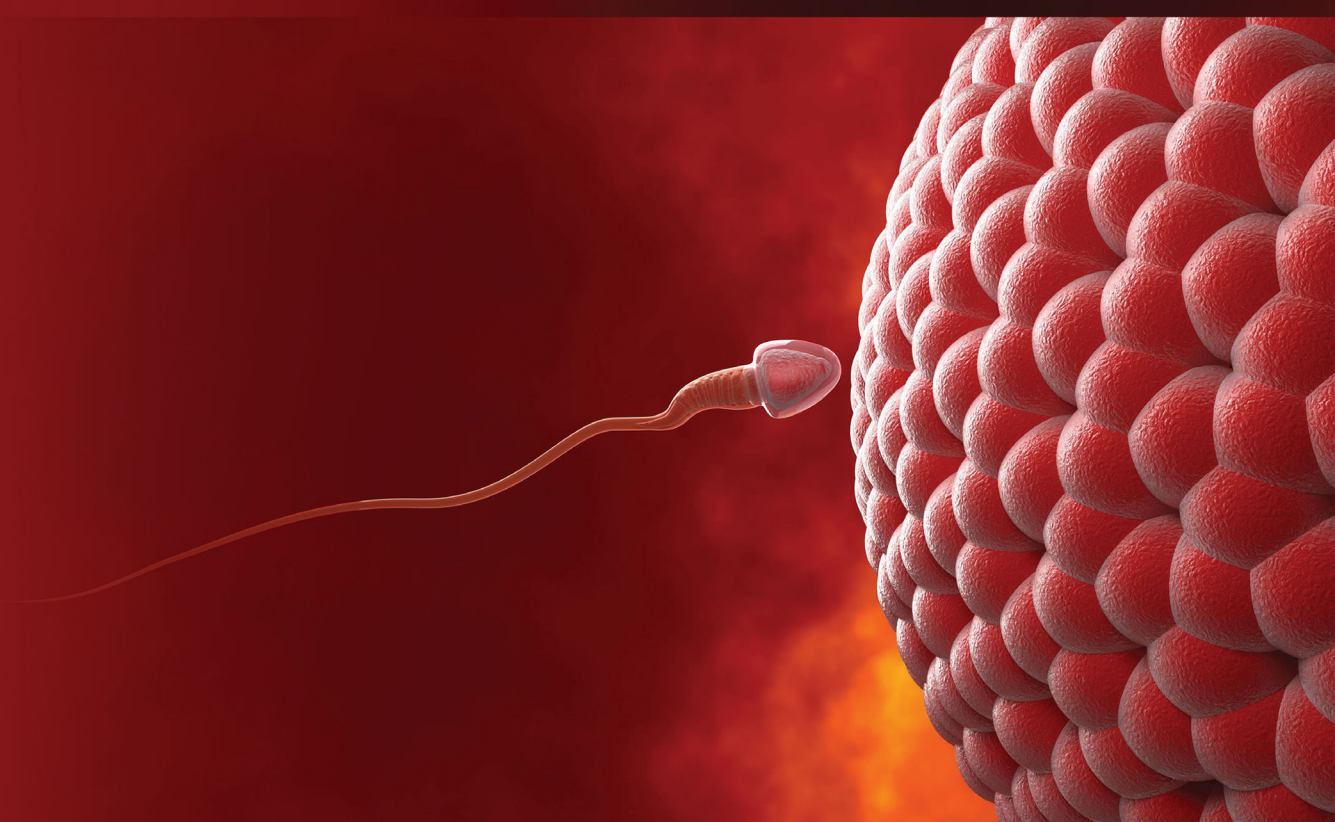
RE

№5-6 (70), 2023

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ / REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY №5-6 (70), 2023

DOI: 10.18370/2411-1205

 ТРИЛИСТ™
www.reproduct-endo.com

Видається за підтримки:
НАМН України
Асоціації акушерів-гінекологів України
Асоціації гінекологів-ендокринологів України

Журнал включений до переліку спеціалізованих наукових видань України в галузі медичних наук (категорія «А», Наказ МОН України №420 від 15.04.2021 р.). У виданні можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт.

Всі статті, що надійшли до редакції, проходять багатовступнате рецензування, зауваження рецензентів надсилаються автору без зазначення імен рецензентів.

Журнал реферується Інститутом проблем реєстрації і інформації НАН України. Електронна версія розміщується на порталах EBSCO і Elsevier та на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації

№ KB 24466-14406PR від 24.02.2020 р

Рекомендовано вченою радою ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України». Протокол №15 від 21.12.2023 р.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ТАТАРЧУК Тетяна Феофанівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'яновича НАМН України», Україна

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ПЕДАЧЕНКО Наталія Юрївна

НМАПО імені П. Л. Шупика, Україна

ВІДПОВІДАЛЬНІ РЕДАКТОРИ

КАЛУГІНА Людмила Вадимівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'яновича НАМН України», Україна

КОСЕЙ Наталія Василівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'яновича НАМН України», Україна

ГОЛОВНІ НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ЗАПОРОЖАН Валерій Миколайович

Одеський Національний медичний університет, Україна

АНТИПКІН Юрій Геннадійович

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'яновича НАМН України», Україна

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ВЕНЦІВСЬКИЙ Борис Михайлович

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, Україна

КАМІНСЬКИЙ В'ячеслав Володимирович

НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України, Україна

ТРОНЬКО Микола Дмитрович

ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України», Україна

РЄЗНИКОВ Олександр Григорович

Інститут ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України, Україна

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Апagnostis P.

д. мед. н., Греція

Артьоменко В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Бенюк В.О.

д. мед. н., професор, Україна

Березенко В.С.

д. мед. н., професор, Україна

Бойчук А.В.

д. мед. н., професор, Україна

Булавенко О.В.

д. мед. н., професор, Україна

Гладчук І.З.

д. мед. н., професор, Україна

Graziottin A.

професор, Італія

Грищенко М.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Горбань Н.Є.

д. мед. н., Україна

Держко Х.

Університет Торонто, Канада

Дубоссарська З.М.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська Ю.О.

д. мед. н., професор, Україна

Жабченко І.А.

д. мед. н., професор, Україна

Задорожна Т.Д.

д. мед. н., професор, Україна

Корнацька А.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Локшин В.Н.

д. мед. н., академік НАН РК, професор, Казахстан

Malecki, M.T.

професор, Польща

Марічереда В.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Маркін Л.Б.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Медведь В.І.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Педаченко Н.Ю.

д. мед. н., професор, Україна

Пирогова В.І.

д. мед. н., професор, Україна

Подольський В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Revelli A.

професор, Італія

Рожковська Н.М.

д. мед. н., професор, Україна

Скрипченко Н.Я.

д. мед. н., професор, Україна

Чайківська Е.Ф.

д.м.н., Україна

Засновники

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України», ТОВ «Трилист»

Головний редактор

Татарчук Т.Ф.

Видавець

ТОВ «ТРИЛИСТ»

Генеральний директор

Плошенко М.Г.

Директор

Ракіод Г.Б.

Відділ реклами

Тел.: +38 (067) 917-74-51
+38 (066) 770-82-98
trilist_rek@ukr.net

Передплата

trilist_mag@ukr.net

Відділ реєстрації та рецензування статей:

rescopus@ukr.net
trilist@ukr.net

Адреса редакції

08203

Україна, Київська обл., м. Ірпінь
вул. Богдана Хмельницького, 43
ТОВ «ТРИЛИСТ»
+38 (050) 233-33-83
trilist@ukr.net

Верстка, редагування

та макетування

ФОП Замогильна О.О.

Підписано до друку

26.12.2023 р.
Замовлення № 176

Наклад

5 000 прим.

Періодичність видання

6 номерів на рік

Надруковано у друкарні

ТОВ «САЮР ГРУП»
03038, м. Київ,
вул. Нововокзальна, 8

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

Scopus, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCS, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PIHC) <http://reproduct-endo.com/indexing>

Статті, надруковані в журналі «Репродуктивна ендокринологія», рецензовані. Редакція може надрукувати матеріали, не поділяючи думку автора. За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Матеріали з позначкою **□** публікуються на правах реклами. Позначка **□** використовується для публікації рекламного характеру, що містить інформацію про медичні лабораторії, послуги медичних клінік, медичну апаратуру тощо, зокрема лікарські засоби, що не внесені до переліку заборонених для рекламування. Публікації з позначкою **□** містять інформацію про лікарські засоби й призначені для медичних та фармацевтичних працівників. Правовий режим інформації, викладеної в цьому виданні або представленій для розповсюдження на спеціалізованих заходах з медичної тематики, передусім визначається Законом України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР «Про лікарські засоби». Відповідальність за зміст рекламних та інформаційних матеріалів несуть особи, які пропонують вказані матеріали для розміщення в журналі. Передрук матеріалів можливий лише з дозволу ТОВ «Трилист». Захищено авторським правом. Рукописи не повертаються.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ АДАПТОГЕН ЗІ СНОДІЙНИМ ЕФЕКТОМ

ЛІКАРСЬКИЙ ЗАСІБ

- ✦ **Нормалізує зміну сну і неспання**
- ✦ **Нормалізує циркадні ритми**
- ✦ **Підвищує розумову і фізичну працездатність**
- ✦ **Зменшує прояви стресових реакцій**
- ✦ **Чинить на організм імуномодуючу дію**

Скорочена інструкція з медичного використання:

Діюча речовина: melatonin; 1 таблетка містить мелатоніну 3 мг; Фармакологічна група. Снодійні та седативні препарати. Агоністи рецептора мелатоніну. Показання. Для профілактики та лікування розладів циркадного ритму «сон-неспання» при зміні часових поясів, що проявляється підвищеною стомлюваністю; порушення сну, включаючи хронічне безсоння функціонального походження; безсоння у людей літнього віку (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та гіперхолестеринемії); для підвищення розумової та фізичної працездатності, а також полегшення стресових реакцій та депресивних станів, що мають сезонний характер. Підвищений артеріальний тиск та гіпертонічна хвороба (I-II стадії) у хворих літнього віку (у складі комплексної терапії). Протипоказання. Підвищена чутливість до компонентів препарату. Аутоімунні захворювання, лімфогранулематоз, лейкоз, лімфома, мієлома, епілепсія, цукровий діабет. Одночасне застосування інгібіторів моноаміноксидази, кортикостероїдів, циклоспорину. Спосіб застосування та дози. Для лікування Віта-мелатонін® призначають внутрішньо дорослим від 3 мг до 6 мг (1-2 таблетки) на добу. Таблетки слід приймати за 30 хв до сну щодня, бажано в один і той же час. Курс лікування триває до відновлення фізіологічного ритму «сон-неспання», але не більше 1 місяця. У разі застосування з профілактичною метою дозу препарату та тривалість його застосування визначає лікар залежно від індивідуальних особливостей пацієнта та перебігу захворювання. Зазвичай приймають по 1-2 таблетки на добу за 30 хв до сну, бажано в один і той же час, протягом 2 місяців з тижневою перервою між курсами (курс застосування – 1 місяць). Для лікування хронічних порушень сну (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та/або гіперхолестеринемії) у пацієнтів літнього віку препарат призначають у мінімальній ефективній дозі 1,5 мг (1/2 таблетки) один раз на добу, таблетки приймають за 30 хв до сну. При недостатній ефективності дозу збільшують до 3 мг. Відміну препарату слід проводити поступово, зменшуючи дозу протягом 1-2 тижнів. За такою ж схемою препарат приймають пацієнти літнього віку при підвищеному артеріальному тиску та гіпертонічній хворобі. Препарат можна застосовувати протягом 3-6 місяців з інтервалами по 1 тижню між місячними курсами лікування. Особливості застосування. Не застосовувати жінкам, які планують вагітність, у зв'язку з певною контрацептивною дією мелатоніну. При застосуванні Віта-мелатоніну® слід уникати яскравого освітлення. У пацієнтів з цирозом печінки рівень метаболізму мелатоніну знижений, тому застосовувати препарат цим хворим потрібно з обережністю. Упаковка. По 10 таблеток у блистері; по 3 блистери в паці. Категорія відпуску. За рецептом.

Інструкція з медичного використання препарату Віта-Мелатонін.

Реєстраційне посвідчення № UA/7898/01/01 з 21.11.2017
Перед використанням уважно ознайомтеся з інструкцією та проконсультуйтеся з лікарем.
Інформація для медичних і фармацевтичних працівників.

КІЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД
Якість без компромісів!

ЗМІСТ

ГІНЕКОЛОГІЯ

Резолюція І Українського форуму експертів з ендометріозу «Медикаментозна терапія тазового болю, пов'язаного з ендометріозом. Якість життя жінки у фокусі»
А.В. Бойчук, Д.Г. Герман, Ю.О. Дубоссарська та ін. 8

Ендокринні причини звичного невиношування вагітності у пацієнок із посттравматичним стресовим розладом
Огляд літератури
І.Л. Харун, А.В. Камінський 16

ВАГІТНІСТЬ ТА ПОЛОГИ

Судинні чинники росту плаценти, апоптоз нейтрофілів крові у вагітних із постковідним синдромом
А.В. Бойчук, Ю.Б. Якимчук, О.О. Шевчук, Sandor G. Vari 23

Особливості пологової діяльності за наявності запалення маткових шарів та плацентарно-плодових оболонок
К.Л. Шатилович, Л.Б. Маркін 28

Прогестерон для профілактики гіпертензивних розладів під час вагітності
Інформаційне повідомлення 38

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОБЛЕМИ

Взаємозв'язки неалкогольної жирової хвороби печінки та синдрому полікістозних яєчників
Огляд літератури
Е.Г. Манжалій, Т.Ф. Татарчук, Т.М. Тутченко, Н.В. Косей, Р.О. Мневцев 40

Трансгендери в сучасному олімпійському спорті: проблеми та шляхи їх розв'язання
Огляд літератури
Л.Я.-Г. Шахліна, С.М. Футорний, Н.І. Владимірова та ін. 46

Комбінований пробіотичний засіб для жінок. Ефективність та безпека з погляду доказової медицини
Огляд літератури
Н.А. Цубанова, Е.С. Дембіцька, Г.Б. Галевич 54

ГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ

An association between the vitamin D receptor BSM1 polymorphism and the incidence of placental insufficiency in women at high risk of infection
G.S. Manasova, V.V. Artyomenko, N.V. Didenkul, N.V. Kuzmina, J. Pollacco 63

ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

Стандарт медичної допомоги «Запальні захворювання органів малого таза»
Наказ МОЗ України від 18.05.2023 р. № 928 71

CONTENTS

GYNECOLOGY

Resolution of the First Ukrainian endometriosis forum "Drug treatment for endometriosis-associated pelvic pain. The quality of a woman's life"

A.V. Boichuk, D.G. Herman, Y.O. Dubossarska et al. 8

Endocrine causes of recurrent pregnancy loss in patients with post-traumatic stress disorder

Literature review

I.L. Kharun, A.V. Kaminskiy 16

PREGNANCY AND CHILDBIRTH

Vascular growth factors of the placenta, apoptosis of blood neutrophils in pregnant women with post-COVID syndrome

A.V. Boichuk, Y.B. Yakymchuk, O.O. Shevchuk, Sandor G. Vari 23

Particular features of labor activity at the presence of inflammation of the uterine layers and placental membranes

L.B. Markin, K.L. Shatylovych 28

Progesterone for prevention of hypertensive disorders during pregnancy

Information report 38

INTERDISCIPLINARY PROBLEMS

Relationships between nonalcoholic fatty liver disease and polycystic ovary syndrome

Literature review

E.H. Manzhaliy, T.F. Tatarchuk, T.M. Tutchenko, N.V. Kosei, R.O. Mnevets 40

Transgender in modern olympic sports: problems and ways of their solution

Literature review

L.Y.-G. Shakhlina, S.M. Futorny, N.I. Vladimirova et al. 46

Probiotic combinations for women. Effectiveness and safety from the points of evidence-based medicine

Literature review

N.A. Tsubanova, E.S. Dembitska, G.B. Galevich 54

GENETIC ASPECTS

An association between the vitamin D receptor BSM1 polymorphism and the incidence of placental insufficiency in women at high risk of infection

G.S. Manasova, V.V. Artyomenko, N.V. Didenkul, N.V. Kuzmina, J. Pollacco 63

INFLAMMATORY DISEASES

Standard of medical care «Pelvic inflammatory diseases»

Order of the Ministry of Health of Ukraine dated May 18, 2023 No. 928 71

ШВИДКА ДІАГНОСТИКА ХРОМОСОМНИХ АНОМАЛІЙ ВІД ДІЛА!

- Точність, якість та достовірність результатів
- Швидкість виконання досліджень
- Висока кваліфікація цитогенетиків

Гаряча лінія для лікарів: www.dila.ua

0 800 219 696

[dila.ua](https://www.facebook.com/dila.ua)

Система управління якістю сертифікована відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001:2015 № UA228577 від 15.09.2017. Атестат про акредитацію відповідно до ДСТУ EN ISO15189:2015 (EN ISO 15189: 2012, IDT) № 30001 від 04.09.2020. Акредитаційний сертифікат вищої категорії МОЗУ МЗ № 014792 від 27.03.2020. Ліцензія на медичну практику МОЗУ АД № 071280 від 22.11.2012.